

VODJA AVTNE UNLJE NAPOVE- DAL BOJ FORDU

Včeraj je s kratkim govorom nastopil tudi wisconsinški guvernir Phil La Follette, ki je z delegati plediral za enotnost v uniji. V petek pride na konvencijo John L. Lewis s slično mislijo. Konvencijo je brzojavno pozdravil tudi predsednik Roosevelt, kar se smatra kot dokaz, da ni prelomil stikov s CIO. V petek bodo tudi volitve glavnega odbora.

nesel, ko mu je obljubil, da se ne bo premaknil s farme. Plantažnik se je poslužil verige, češ, da sta mu zamorca dolžna \$175, v resnici pa vsled tega, da ju prihrani na plantaži za obiranje bombaza. Na južnih plantažah je že star običaj, da so najemniki in desetineki farmarji za dolženi, ker jim plantažniki lahko računajo za potrebščine kolikor hočejo, jemati pa jih morajo pri njih. Zamorko je našel priklenjeno šerif. Ukazal jo je odkleniti, nakar je oba zamorca odvedel s plantaže, zadevo pa javil zvezni oblasti. Plantažnik je bil izpuščen pod porokom \$1.500. Njegovo zadevo bo obravnavala veleporota. Terorizirani in lakorizirani zamorca sta nekam izginila.

Jaki v strelskih jarkih na fronti pri Peipingu.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT
CLARKE IN LANTHANA SLOVENSKA NARODNA
POSREDOVATELSTVO
Organ of and published by the Slovene National Benefit Society
Subscription rates: for the United States (except Chicago)
and Canada \$2.00 per year, Chicago and Europe \$3.00 per year.
Single copies 10c per year.

Editor: Dr. J. J. ...

PROSVETA
1007-60 So. Lawrence Ave., Chicago, Illinois

MEMBERS OF THE FEDERATED PRESS

Glasovi iz naselbin

Zanimive beleške

Razne vesti iz metropole

Cleveland, O. — Prerajni teden je tukaj pritiskala paaja vročina, nato je odnehala in o- zračje se je shladilo, da smo spet lažje dihal. Kmalu pride hlad- jesen, ki je navadno lepa, po- tem pa mraz in zima, ki je na- vadno pusta.

V Prosveti sem čital dopis Antona Skapina, v katerem o- menja razne stvari. Dobro je povedal posebno kar se tiče do- pisov in dopisovanja, ki prihaja iz naše metropole. S takimi dopisi se res dela več škoda kot koristi našemu gibanju in na- prednamu elementu sploh. Na- št čitatelji in naročniki se niti zdalec ne strinjajo, da se bi pri- obdevali dopisi prepirljive vse- bine. Kajti Prosveta ni tu, da bi služila prepričanju, posebno če se zanešajo v vrste somišljeni- kov, to je med ljudi ali enega mišljenja in sličnih delavskih nazorov. Na dostojen način se pa lahko marsikaj pove in iz- ravna. Kritizirati in odgovar- jati pa je treba našim načelnim nasprotnikom, kajti tam je pre- cej gnolbe, ki jo znajo skrivati posebno klerikalci.

Zadnjič sem bil v bližnjem Lorainu, kjer sem slišal več pri- tožb radi prepirljivih dopisov. Zahtevali so, da se s takimi do- pisi takoj preneha. Takega mišljenja je gotovo pretežna ve- čina ostalih naših naročnikov po državi. Kajti radi ene ali par oseb, ki se radi predrizajo in prav malo storijo v korist giba- nja, kar se lahko dokaže, je ne- smiselno, da bi vsi ostali čita- telji čitali njihove prismođarije. Je pa tudi škoda prostora v na- ši Prosveti za take dopise. V njej ni prostora za osebno pri- kanje, temveč za izobrazbo, de- lavsko izobrazbo na vsej črti, odgovarjati pa je treba na so- vražne napade našelnih na- sprotnikov. Prosim, da to u- pošteva uredništvo tega lista, kajti to je želja večine. Boljše je pravočasno prenehati kot po- tem, ko se vname cela vojna med dopisniki. To je v intere- su Prosvete in jednote.

V 32. wardi pri nas se sedaj pripravajo, kdo bo kandidat za koncilmana med demokrati. Med kandidati so trije Slovenci: An- ton Vehovec (sedanji mestni od- bornik), John Rožanc in Krainc. Sprva so se sporazumeli, kdo bo pri slovenskih demokratičnih klubih dobil večino glasov, bo "absolutni kandidat", ostali, ki bodo prejeli manjšino glasov, se pa morajo "absolutno umakniti" od vsake kandidature. Pri gla- sovanju je Vehovec prejel 38 in Rožanc 36 glasov. Toda zadnji, četudi je dobil dva glasova manj ko prvi, se noče umakniti od kandidature. Vsi tedaj tega je se- dan nastal prepir in razdor v demokratični hiši. No, saj ve- ste, gre v glavnem za čast, pre- stiz in dobro plačo. Svobodno jim!

V slovenski wardi št. 23 je

več kandidatov, slovenskih in drugih, med njimi tudi A. Louis Zorko, ki kandidira na soc. li- sti. On je član kluba št. 27 J8Z in je skupen kandidat social- istov in komunistov ter simpati- čarjev obojih. Torej lepa ide- ja, le agitacije je treba med va- mi. Noben izgovor: jaz nisem za to, nisem sposoben za agita- cijo, naj ne drži. Vaak je spo- soben za nekaj, Louis Zorko je agil in sposoben za omenjeni urad v mestno hišo. Vsa zadnja leta se je žive udeleževal v de- lavskih vrstah. Bil je delavski delegat, bil je v deputacijah, večkrat je šel v Columbus, pred kratkim je bil na konvenciji v Milwaukeeju, še prej pa v Wa- shingtonu, D. C., na delavskih konferencah. Torej: Na noge!

Pred par tedni sem pisal o naših pevskih zborskih. Povdar- jal sem, da delavski zbori so ed- ni, ki poleg domačih in popu- larnih ter narodnih pesmi goji- jo in pojo na svojih koncertih in drugih prireditvah tudi de- lavske pesmi. To velja tudi za mislinske pevke zbor. Od ta- krat sem prejel mnogo odobra- vanj s sugestijo, da se kaj na- pišem v takem tonu. Naj ome- nim, kar se že razume, da nisem proti narodnim in ljudskim pe- sam. Ne, prav nič. Zavedam se pa tudi tega, da sam čisti šovi- nizem, ako se vedno brenka na to struno, more voditi direktno je v fašizem, kar se je že močno pokazalo. Ker prihajamo iz de- lavskega razreda in smo del tega razreda, pokažimo, da smo zanj tudi s tem, da upoštevamo de- lavske pesmi, to je, da damo na naše programe mešano vsebino pesmi: ljudske popevke, narod- ne, popularne, delavske in klasi- čne. In kadar pevovodja oziroma odbor, ki zbira ali določuje pe- smi, odklanja delavske pesmi, škoduje svojemu zboru, ki ga podpiramo največ le delavci.

Za zavedne delavce je tudi važno vprašanje, kje njihova društva, klubi in zbori oglašajo in tiskajo svoje programe, leta- ke, tiskovine in vstopnice. Ali jih oglašajo pri naprednih de- lavskih listih oziroma tiskarnah, t. j., ali dajo svoje delo delav- skim podjetjem, ali ga nesejo na- zadnjaškim in fašističnim, ki ob- vsaki priliki hvalijo fašizem in arčno želijo zmago fašističnemu generalu Francu in fašistom sploh, ki so proti vsaki pošteno- sti in proti vsaki demokraciji in ljudski pravici. Delavci naj vselej in povsod podpirajo iz- ključno le svoja delavska pod- jetja, ne pa svojih nasprotni- kov, da nas potem bijejo v obraz!

Anton Jankovich, zastopnik Prosvete.

S stavke svilnih delavcev

Luzerne, Pa. — Ko to pišem, izgleda, da se bodo stavkarji pri svilnih tovarnah vrnili na delo. Težko pa je reči, kako bo stvar izpadla, kajti družbe bi rade za-

Richard Sellers, predsednik časopisne unije v Seattle, Wash., ogleduje oko pika, ki so ga stavkočari napadli v času slavlje pri listu Seattle Star.

pošile le one delavce, katere o- ne bočje, zato pravijo, da ni- majo dovolj materiala na rokah za vse delavce, da bo vsak po- sebel obveščen, kadar ga bodo potrebovali. Družbe seveda mi- silijo, da bodo na ta način razbi- le delavsko solidarnost, pa se bodo grdo prevarile. Kajti teks- tilni delavci pravijo, da so bili na štrajk skupno v masi in na delo se bodo vrnili skupno v masi!

Dne 23. avgusta se je vršil velik masni shod vseh zavojeva- nih svilnih delavcev iz vseh to- varn. Na tem shodu jim je bilo predloženo, pod kakšnimi pogoji se bodo vrnili na delo. Priliko so imeli odločiti, ali sprejmejo pogoje ali jih zavrzijo. Odgla- sovali so z večino, da se sprej- me pogodba vodstva in unije, da- si ne z zadovoljstvom. Nekateri so menili, da bi morali delavci stavkati tako dolgo, da bi dobi- li svoje zahteve. Upati je, da bodo dobili večino pri volitvah, kajti vse organizirano delavstvo je z njimi.

Na 23. avgusta je v eni tovar- ni, last Duplana, delalo okrog 60 stavkolomcev. V dotični tovarni navadno dela 1800 delavcev. V tovarno so tistih šestdeset stav- kokazov vlekli kakor podgane menda kar ponoči, toda bali so se priti iz tovarne. Maana stav- kovna straža jih je čakala, druž- ba pa je bila v zagati ter ni ve- dela kaj bi storila z njimi. Nato so pozvali tri avtobuse, da odpe- ljejo te nezavedne domov. Ko so avtobusi prišli pred tovarno, so stavkarji govorili z njimi ter jim povedali, da so člani unije in da ne bi smeli prevzeti stavko- lomstva. Nato se se busi vrnili prazni. Stavkolomce so preva- žali policijski vozovi. Upati je, da tiste, ki so šli s kebat, se bo dalo še pridobiti v unijo, poseb- no če se upošteva dejstvo, da je bilo postopanje tovarne strašno ter da so stariš nagnali svoje o- troke v nepošteno delo. Ako bi ljudje čitali delavske časopise, bi bilo vse drugače, ljudje bi imeli drugačen pojem o unijah in o bodočnosti svojih otrok. Prepo- znač je ni: vse se da še popraviti.

Omeniti moram, da so se tu- kajšnji trgovci sešli skupaj in razmislili, kako bi pomagali razbiti stavko, seveda s tem tri- kom, da bi navidezno delali kot da delajo v korist delodajalcev in delavcev. Delavske unije pa so brž spoznale njihovo namero ter jih tudi takoj posvarile, naj držijo roke proč od stavke. Zna- no je, da navadno taki ljudje or- ganizirajo vigilante. Pod prit- skom tukajšnjega organizirane- ga delavstva pa so potem trgo- vci izjavili javno, da bodo držali roke proč od delavskih unij. Ne moremo pa verjeti, da ti ljudje tajno ne delujejo, kako bi poma- gali zlomiti stavko in pa delav- sko solidarnost.

Toliko za sedaj, kako bo stvar izpadla, bom poročala.

Stefania Vratarič.

Vesela naših mladih

Pierce, W. Va. — Tukajšnje delavske razmere so od muh. Ne- kateri delamo dan ali dva v ted- nu; drugi pa nimajo nobenega dela. Delavske razmere so torej v tem kraju slabe, da je človeka kar strah. Posebno je slabo, kjer je velika družina in je seveda še večje gorje.

Dne 22. avgusta je zboroval mladinski odsek društva št. 29

SNPJ na svoji izredni seji. Skle- nili so, da priredijo plesno zaba- vo v soboto, dne 28. avg. na Pier- ce, House No. 15 A. Uljudno va- bim vsa sosedna društva in ro- jake aploh, da posetite to veseli- co naše mladine v velikem števi- lu, za kar se vam že sedaj za- hvaljujejo, pripravljeni pa so po- aet o priliki vrniti. Imeli bodo izvrstno muziko, dobro pijačo in jedrč.

V imenu društva "West Virgi- nia SNPJer" apeliram na vsa tukajšnja društva, da pomagajo in prispevajo na pomoč naš mladi- ni, ki je vnetja in agilita za na- šo državo SNPJ. To se razvdi iz tega, kako hitro pridobivati no- ve člane v mladinski odsek. Zad- nje čase je število naraslo na pet novih članov, tako da sedaj na- še mladinsko društvo šteje že 43 članov. Ali ni to lepo število v tako kratkem času? Naša mladi- na se živo zanima za svoje dru- štvo SNPJ. To je pač razveselje- jo dejstvo za nas vse. Na seji so mi obljubili, da na prihodnjo sejo bo vsak s seboj pripeljal po enega novega člana. Na zadnji seji je bilo 25 mladih zboroval- cev!

Kličem vsem članom SNPJ v naši okolici: Pomagajte naši mladini! Posvetimo jim naš pro- sti čas, da se bodo še bolj zave- li za svoje društvo in našo SN- PJ! Pokažimo se dejansko, da smo res z njimi, da se zanimamo zanje, da jim hočemo pomaga- ti navzgor! Vsi tedaj tega vas prav lepo vabim, da se gotovo udele- žite njihove sobotne veselice od blizu in daleč. Dobrodošli vsi!

Za društvo "West Virginia SNPJers":

Ged. Belinc, načelnik.

Vinska trgatve 9. okt.

Blaine, O. — Pikniška sezona gre h koncu in mnoga društva se že pripravljajo za jesenske veselice, ki se bodo obdrževale v dvoranah. Društvo št. 333 SNPJ bo priredilo veselico z vinsko tr- gatvijo na soboto, dne 9. okto- bra, v dvorani SNPJ. Uljudno vabimo vse članstvo in rojake sploh od blizu in daleč, da nam pridete pomagat krast zapeljivo grozde in dišee sadje.

Vinske trgatve nudijo obilo veselja obiskovalcem in posetni- kom. Kadar namreč ješ prepo- vedan sad, se ti zdi, da je boljji, je bolj zapeljiv. Pridite vsi iz vse okolice na 9. oktobra na na- šo društveno veselico in vinsko trgatve, pa se boste imenitno zabavali. Igrala bo dobra godba za stare in mlade.

Treba je omeniti, da imamo pri nas tudi lepo urejen balinarski prostor, na katerem igramo vsa- ko soboto in nedeljo za kratek čas. Torej kogar veselijo balin- carski sport, naj pride k nam v vas. Vabijo se tudi ženske; pri- nas namreč ženske prav rade ba- linajo.

Na društvenem polju precej povoljno napredujemo, z delom pa se ne moremo pohvaliti pre- več, ker je bolj slabo. V premo- govnikih se dela le dan ali dva v tednu, pričakujemo pa več de- la pred zimo, kajti lokalni pre- mog se rabi za domačo kurjavo. Drugih posebnih novic pri nas ni, sicer pa imamo dobrega po- ročevalca v osebi br. Snoja, ki poroča redno in zanesljivo. Po- zdrav vsem čitateljem Prose- te!

Dne 22. avgusta je zboroval mladinski odsek društva št. 29

Malo tega in onega

Ivan Molek
Environment — Jezuit obupuje nad svojo filozofijo

Pred kratkim je Prosveta posnela vest starokrajškem listu o osemetni deklici v T. elji, katero so lovci našli med medvedji v plini. Deklica je izginila, ko ji še ni bilo leto in zdaj so jo našli v medvedjem brlogu popolnoma podivjano kot so medvedje. Go- riti ne zna nič. Ko so se lovci približali du- ni, je podivjana deklica planila nanje ko zu- zvezali so jo in odpeljali v neko zavetišče. V lo bo precej časa, predno jo izpreme v večko bitje.

Vest je zanimiva, ker je nov dokaz, da človek v glavnem produkt svoje okolice eksistenčnih razmer. Angleški znanst- pripevduje o šestletnem otroku v Indiji, od malinskega živela med volkov in ni videl veka, dokler ga niso našli. Otroci je lajal volk in sploh se je obnašal po volčje.

Človek se razlikuje od živali po svojem n- talnem stanju le za eno stopnjo, ki je plod voja v teku najmanj enega milijona let. stopnja je razumna govorica, ki je dvo- prvi glasila v družbenem občevanju in glé tiha, ko samo misli. Misel je samog- Brez govorice, brez besed je razumno mi- nje nemogoče. (Watson.)

Deklica, ki je živela sedem let samo medvedji, se ni naučila govoriti, zato ni mialla nič. Njena siva možganska skor- katero je človek razvil sposobnost govor- in razmišljanja, je bila pri njej pasivna, rabna in za vse praktične potrebe m- Deklica je zrasla in ostala bi bila, če bi j- bili našli, vse svoje življenje na stopnji ž-

Društvo jezuitskih filozofov iz misij- doline je imelo konferenco na jezuitski un- zi Loyoli v Chicagu in jezuit Leonard H- ting iz Clevelanda je na tej konferenci bi- tožil, kako njihova krščanska filozofija in- ka ne moreta doseči široke ameriške mase- tiraj le statistiko, katere kaže, da se v Z- njih državah vsako leto izvrši do 12 milij- nepostavne operaciji na ženskah (splavov- razpore se tako množe, da danes že pri- vsakih pet porok ena razporka.

"Ker naša lastna filozofija odklanja ta- ticizirana, mi prihaja na misel, da mi le- mo zrak," je pripomnil jezuit. "Nekaj je robe z nami, da ne moremo pridobiti a- škega ljudstva za trdne krščanske ideje- dodal.

Se slabše je na polju političnih, ekon- in socialnih idej, je dognal jezuit Ottin- priporočal je za jezuitske šole popolnoma- kurs političnih, ekonomskih in socialnih- trzin. Stari kurzi ne drže več!

Dragoceno priznanje! Ekonomsko-so- sistem se izpreminja in — vse doktrine iz- rovanja, ki so bila dobra v prejšnjih sist- se morajo radikalno izpremeniti, če se h- ohraniti. Svet se ne bo ravnal po jez- jezuitje se morajo ravnati po razvoju d- in sveta!

In zopet "smrti žarki"

Zdi se, da je problem tako zvan "sm- žarkov" za tiste, ki neprestano stikajo z- vimi morilnimi in uničevalnimi pripo- prezanjivim problem, da bi ga mogli op- čeprav v tem področju doslej še niso mog- seči nobenega omembe vrednega uspeha- donski listi pravkar poročajo, da je razis- ni odbor za angleško oborožitev odkril- vrsto takanih žarkov.

Odkritje upravičuje, kakor pravijo listi- nje, da bo odšel vsak vpad sovražnih sil n- gleško ozemlje nemogoč. "Čim se bo no- najdba izkoristila v polni meri," piše "S- Express", "se bo moral izjaloviti vsak le- napad na Anglijo. Nobena ladja bi ne- izkrajati niti enega vojaka na angleških- nobena vojska bi ne mogla korakati."

Novi žarki imajo le malo skupnega s ten- razumemo običajno pod imenom smrtnih- kov. Čeprav izum še ni izpopolnjen, so s- sedanjih poskusi pokazali presenetljive us- Na ta izum so se nanašale nedavne besed- nistra za narodno obrambo, sir Thomas- skippa, ki je dejal, da preizkusa letalsko- strativno načine, ki naj civilnemu prebiva- zagotovijo popolno varnost proti zračni- padom. Ne bo trajalo več mnogo let, da- to vprašanje rešili.

Kakor je razvidno iz teh ministrovih- torej niti novi "smrti žarki" niso še dov- dejstvo.

Pred dvajsetimi leti

(Iz Prosvete z dne 27. avgusta 1927.)

Domače vesti. V Cicero, Ill., je umrla Schlander, vdova po znanem izdajatelju lavskega prijatelja v Pittsburghu, Pa- izvršil samomor.

Delavske vesti. V Pennsylvaniji se poj- jo jeklarske stavke.

Svetovna vojna. Zavezniška ofenziva na frontah še traja. V ruski armadi se spet- lja upor in celi polki zapušajo bojčala.

Ruska revolucija. Vse kaže, da je rus- volucija prišla v resno krizo. Reakcionar- menti skušajo izkoristiti notranji konflikt- radikalnimi socialisti (boljševiki) in sme- socialisti (menševiki) in zdaj delajo po- za: naskok na Kerenskijevo vlado.

"Jaz se vedno lažem prosperiteto."
"Res? Jaz pa čakam na voz cestne železnice."

Tesla o pomenu svojih izumov za bodočnost človeštva

(Nadaljevanje in konec.)

arki so samo preoblikovali solnični žarki, ki so bili popolnoma zado- stajajoči za vse potrebne energije. Tesla je v svoji predstavi o pomenu svojih izumov za bodočnost človeštva, ki jo je predložil v New Yorku, poudaril, da njegovi izumi niso namenjeni le za današnji čas, ampak tudi za prihodnost. Njegovi izumi, ki vključujejo brezžično prenos energije, so namenjeni za reševanje človeštva pred katastrofami, ki bi jih lahko povzročili vojne ali druge nesreče. Tesla je tudi poudaril, da njegovi izumi niso namenjeni le za današnji čas, ampak tudi za prihodnost. Njegovi izumi, ki vključujejo brezžično prenos energije, so namenjeni za reševanje človeštva pred katastrofami, ki bi jih lahko povzročili vojne ali druge nesreče.

ni toki v njej so razmeroma jaki in energija, ki se v njej pretvarja, praktično ni omejena in se lahko poljubno kontrolira in regulira. Zdi se mi, da si bo ta izum naglo utrl pot v prakso, da bo izpodrinil druge oblike cevi in da bomo z njim lahko dosegli sijajne uspehe. Med drugim se bo nova cev lahko uporabljala kot nadomestilo za radij v vsaki zaželjeni dozi, bo pa tudi mnogo primernejša za razbijanje atomov in preobrazanje materije. Prepričan sem, da bo mogoče z njeno pomočjo izvršiti te procese s kar najboljšim uspehom brez vsakršnih izgub. Seveda pa ne smemo pričakovati, da bi nam ta cev utrla pot do sproščanja atomske energije, ki bi jo lahko izkoriščali. Na osnovi fizikalnih dejstev sem dognal, da v atomski strukturi ni energije za izkoriščanje in če bi tudi bila, bi se za njeno sproščanje morale uporabljati mnogo večje sile, kakor pa bi nam jih sproščena atomska energija lahko vračala.

Nekateri listi so pisali, kako sem obetal, da bom ob tej priliki podal javnosti točen opis svoje cevi z vsemi dodatnimi aparati. Tako pisanje mi je bilo zelo neprijetno, ker za enkrat nisem v stanju podati točnega opisa zaradi različnih obveznosti, ki sem jih prevzel glede uporabe te cevi v neke važne svrhe. Cim pa bom teh obveznosti prost, bom dal znanstvenim ustanovam na razpolago opis svojega izuma in vseh aparatov.

Ob tej priliki hočem še nekaj povedati o svojem novem odkritju, tičečem se neke nove metode in aparatov, s katerimi je mogoče doseči mnogo večji vakuum kakor doslej. Po mojem mišljenju bi se dal doseči bilijonski del enega mikrona zračnega tlaka. Kaj vse se bo dalo s takim vakuumom doseči, še ni mogoče reči. Jasno pa je, da se bodo dale graditi elektronske cevi z mnogo večjim učinkom. Moje predstave o elektroni se ne skladajo s predstavami, ki so danes splošno veljavne. Po moji sodbi je elektron razmeroma veliko te- lo, ki nosi površinski električni naboj in ne predstavlja osnovne enice elektrike. Kadar tak elektron zapusti elektrodo skrajno visoke elektronske napetosti v zelo visokem vakuumu, takrat nosi s seboj električni naboj, ki je dosti večji od normalnega. Marsikomu se bo čudno ališalo, da ima ta delec v zaprti cevi drugačen električni naboj, kakor izven nje v zraku. Toda jaz sem si zamislil v dokaz temu prav lep in poučen poskus, ki pokaže, kako tisti trenutek, ko z elektriko napolnjen delček preide v atmosfero, mahoma vzbliže kot svetla zvezdica, zgubljač pri tem odvisni električni naboj. Velika množina elektrike zbrane na takem delcu je tudi povod vsem težkočam pri obratovanju nekaterih elektronskih cevi in vzrok, da se le-te tako naglo pokvari- (Jutro)

Pozabljenost

Inkasant je pri vratih.

"No, gospodična, ali bom danes dobil denar?"

"Zelo mi je žal, — milostiva je šla v mesto, pa je pozabila priti denar za vas!"

"Tako? Vaša milostiva je menda sploh precej pozabljiva. Recite ji, prosim, naj drugič ne pozabi glave na oknu, kadar pojde spet v mesto."

R. von Killinger, nemški konzul v San Franciscu, ki je bil obdo- len širjenja nacistične propagande med ameriški Nemci.

Borba proti laži-lekom in trgovskim goljufijam

Federalna obrtna komisija (Federal Trade Commission) vodi sistematično kampanjo proti trgovskim goljufijam in lažnjivim oglaševanjem, v kolikor spadajo v meddržavno trgo- vino in so v območju federalne oblasti. Vselej tega je bilo ne- davno mnogo trdkih prisiljenih prenehati svoje poslovanje. Druge trdke so se pisмено ob- vezale opustiti one načine trgo- vanja, proti katerim se je ugo- varjalo. Proti mnogim podjet- jem, ki so ponovno rabili zava- jalne načine trgovanja, se je u- vedlo kazensko postopanje.

Najhujša oblika trgovskih prevar je prodajanje navideznih lekov. Ta zloraba je še vedno v cvetju v mnogih delih dežele. Na primer, neka trdka, orga- nizirana v Oklahomi, je oglaš-evala neko zmes za otiralne in vdihovalne rabe, ki naj se rabi tudi kot mazilo po britju, ki pa ba- je tudi "prav sigurno poma- ga" proti piklu, solničnim opek- linam, hemoroidom, prehladu, katarju, prisadi na koži, influen- ci in celo pljučnici. — Pač čudo- delen lek! Ko so izdelovalci tega čudelnega mazila bili ujeti v mreže federalne komisije, so takoj priznali, da njihov pro- dukt nima prav nikake lečilne vrednosti, narkar so se obvezali, da bodo prenehali s svojim oglaševanjem.

Neka trdka v Daytonu, Ohio, je dobila ukaz, da neha proda- jati svoje milo kot "medikal- no," ki ima zdravilne kakovosti. In to navadno milo (šajfa) se je prodajalo po skrajno preti- ranih cenah.

V mestu New Yorku je neka trdka prenehala prodajati ne- ki medikalni produkt, ki je bil oglašen kot "Aspirin Plus". Ker je tako ime dajalo dojem, da gre za aspirin izredne vred- nosti, so drugi tovarnarji vložili pritožbo radi "nečedne konku- rence." Ravno tako je neka trdka v New Yorku morala u- staviti lažnjivo oglaševanje običajnih robev kot "superior handkerchiefs", češ da so robei "mentolirani" in da njih raba zdravi nahod in druge nosne bo- lezni.

Neka trdka v Chicagu je priznala lažnjivost svojega oglaševanja, da njen čaj zmanjšuje ode- belost. Čaj je vseboval prav navadne primese.

V New Yorku je neko pod- jetje oglašalo lek, ki ba- je od- pravi zgodnje znake starosti in izgubi kožna vlakna. Prav isti preparat se je ponujal lahko- vernežem kot zdravilo proti pre- hladu v prah, dočim je neka druga trdka oglaševala isto žaubo kot toniko za lase, ki prav sigurno pomaga rasti las.

Zdravila proti kašlju, ki niso nikdar pomagala proti nikake- mu kašlju; lažnjivo oglašanje aspirin; zobo- zdravilni prepara- ti, ki ba- je vsebujejo vitamin C; olivni lieni prah brez sledu oliv- nega olja, pilule proti revmatiz- mu, izpuščajem na koži in tu- cat drugim boleznim; preparat

brez vsake vrednosti, garanti- ran, da pomaga proti revmatiz- mu, izčrpanosti in visokemu krvnemu pritisku; lek za obist- ne, mehurne in druge nered- e, kakor tudi za nervoznost, glav- bol in druge težave. Na tucate in tucate enakih laži-lekov in mazil je prišlo pred preiskavo federalne trgovske komisije. Vsi taki produkti so bili izklju- čeni s trga, ali pa so bile oglaš-jujoče trdke primorane prene- hati lažnjivo oglaševanje.

Oblasti so tudi izvedle, da so razne trdke širom dežele pro- dajale slaščice, žvečilni gumij (chewing gum), nogavice, rju- he in druge produkte s pomočjo raznih loterijskih priprav (punchboard). Bile so prisilje- ne tako razpečevanje prepove- dati in ustaviti.

Pronašli so, da je neka vele- trgovina na vzhodu prodajala posrebrnjeno blago pod raznimi fantastičnimi imeni, ga oglašala po časopisih in radioprogramih. Istočasno je ponujala svoje blago prekupčevalcem na drobno za polovico oglaševalne cene. Tudi po tej ceni na debelo je odjemalec plačeval dvakrat toli- ko, kot se je enako blago pro- dajalo na trgu.

Neki prodajalec alkoholnih pi- jae je oglašal karboniran ja- bolčnik za "šampanjec". Neka trdka na vzhodu je prodajala svoje produkte nižje vrednosti pod imenom dobro znanih trgo- vskih znamk. V Kansas Cityju je neko podjetje prodajalo zdravi- lo za kokaši, ki je bilo nčevred- no. V Atlanti je neka trdka oglašala "večne" nagrobne spo- menike, ki pa so bili napravlje- ni iz kamna tako nizke vrste, da niso vzdržali niti leto dni. Vsem tem lažnjivcem je federalna oblast stopila na prate. — FLIS.

Poklon

"Kako so vam všeč moji čev- lji? Za dvajseti rojstni dan sem jih dobila."

"O gospodična, — so se pa res strašno dobro nosili."

Slavenska Narodna Podporna Zednota

2637-59 So. Lawndale Ave. Chicago, Ill.

GLAVNI ODBOR
UPRAVNI ODBOR:

Vincent Calahar, predsednik.....2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
F. A. Vider, gl. tajnik.....2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
Lawrence Gredish, pomoč. tajn.....2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
John Vozich, gl. blaginjsk.....2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
Philip Gdina, upravitelj glasila.....2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
John Mahak, urednik glasila.....2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois

PODPREDSEDNIKI:

Andrej Vidrich, prvi podpredsednik.....689 Russell Ave., Johnstown, Pa.
Frank Bulka, drugi podpredsednik.....555 S. 15th St., Milwaukee, Wis.
John Pether, Jr., prvi distriktni podpredsednik.....Box 225, Sikeston, Mo.
Camillus Zarnick, drugi distriktni podpredsednik.....2637 W. 43th St., Cleveland, Ohio
John Klansek, tretji distriktni podpredsednik.....634 Todd St., La Salle, Ill.
Edward Tomcik, četrti distriktni podpredsednik.....Box 634, Wabashburg, Cal.

GOSPODARSKI ODBOR:

Math Petrovich, predsednik.....253 E. 181st St., Cleveland, Ohio
Vincent Calahar.....2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
F. A. Vider.....2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
John Vozich.....2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
John Ollip.....231 E. Prospect Ave., Cleveland Hills, Ill.
Donald J. Letrich.....1927 E. Trumbull Ave., Chicago, Ill.
Jacob Zupan.....1400 S. Lombard Ave., Berwyn, Ill.

POBOTNI ODBOR:

John Gortek, predsednik.....414 W. 4th St., Springfield, Ill.
Frank Barlich.....19311 Muskego Ave., Cleveland, Ohio
Anton Bulak.....Box 21, Arma, Kansas
Frank Vratarič.....315 Tenth St., Lawrence, Pa.
John Trebil.....Box 257, Strabana, Pa.

NADZORNI ODBOR:

Frank Zalta, predsednik.....2201 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
Pred Malnar.....28 Wabash Ave., Peru, Illinois
Milan Medvednik.....1600 Arcade Ave., Cleveland, Ohio

Prijateljska 'loči- tev' delavskih unij

Razid unij ADF in CIO v Minneapolisu for- siral Green

Minneapolis, Minn. — (FP) — Tudi v tem mestu je prišlo do delavskega razkola na zahtevo Williama Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, toda unije CIO in ADF so se razšle z ohranitvijo medseboj- nega prijateljstva.

Ko je centralna unija dobila zahtevo od Greena, naj izključi unije CIO, so se slednje odstra- nile prostovoljno. Centralna u- nija je sprejela sklep, v katerem pravi, da se podvrže Greenovi zahtevi, toda bo proti odloku a- pelirala na prihodnjo konvenci- jo Ameriške delavske federacije.

Pričakuje se, da bosta obe skupini tudi v bodoče kooperi- rali druga z drugo in da ne bo prišlo do unijske skebarije ka- kor se to dogaja v nekaterih mestih, na primer v Clevelandu, kjer že dalj časa divja krvava bratomorna vojna.

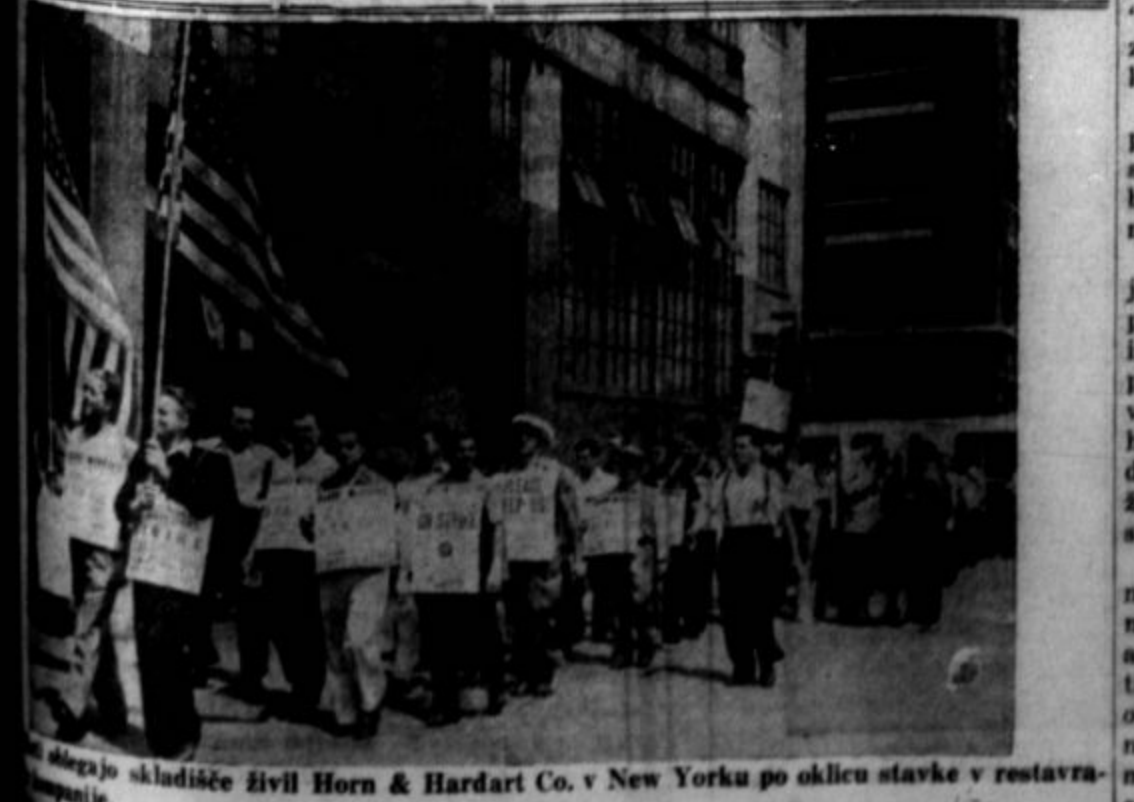
Lesni baroni zapri- tovarne v potezi proti CIO

Portland, Ore. — V boju proti uniji lesnih in gozdarskih de- lavcev CIO so tukajšnji tovar- narji zaprli šest žag in poglali delavce na cesto. Do izprij- je prišlo, ko je reakcionarna tesar- ska unija, od katere so se lesni delavci odcepili, pričela s piketi- ranjem žag. Krajevna unija št. 3 IWA se je obrnila na vladni delavski odbor, na katerega ape- lira za protekcijo. Pravi, da je to očiten dokaz, da so se pod- jetniki zvezali s tesarsko unijo kot poteza proti uniji CIO.

FARMA NA PRODAJ

Prodajam 80 akrov farmo, ali pa samo 40 akrov, ker sti dve par- celi in se ne drži skupaj. Kupec, ako želi, lahko kupi samo en del. Na delu 40 akrov, kjer jaz živim, so vsa poslopja, drugih 40 akrov je samo pašnik. Prodajam tudi vse skupaj, živino in opravo in vse živeč, 22 glav živine, svinja z malimi in precej kokoši, ali pa samo farmo s poslopji. Prodajam po zmerno niski ceni. Če kate- rega vesel, naj pride osebno po- gledat ali naj piše na paslov: Jack Malnar, R. I. Willard, Wis. (Adv.)

All ste naročeni na dnevnik 'Prosveta'? Podpirajte svoj list!

sluga je skladišče živil Horn & Hardart Co. v New Yorku po oklico stavke v restavraciji.

Ruski letalci, ki so se izgubili neke v arktiku, po poletu iz Moskve preko severnega tečaja proti Ameriki.

F. M. DOSTOJEVSKIJ:

Bratje Karamazovi

Roman v štirih delih s oplogom—Poslovenil Vladimir Levstik

V rokah drži šopek belih rož, s katerimi je ležala v krsti. Med ljudstvom se začne zmešnja, ihtenje in krik — in glej, prav tisto minuto pride po trgu mimo stolnice sam kardinal, veliki inkvizitor. Skoraj devetdesetleten starih, visok in raven, s izsušenim obrazom in vpadlimi očmi, iz katerih pa se še vedno svetli in žari kakor ognjena iskra. O, on ne nosi svojih sijajnih kardinalskih oblačil, v katerih se je večer šopiril pred narodom, ko so sežigali sovražnike rimske vere — ne, v tem trenutku ima na sebi samo svojo staro, raskavo meniško haljo. V odmerjeni razdalji gredo za njim njegovi mrki pomočniki in hlapci in 'sveta' straža.

Pred množico postoji in gleda od daleč. Vse je videl, videl je, kako so postavili krsto k njegovim nogam, videl je, kako je deklica vstala od mrtvih, in obraz se mu je zmrčil. Mrko grbančji svoje sive, goste obrvi in zlovesč ogenj se mu bliska v očeh. On iztegne svoj prst in ukaže stražarjem, naj Ga primejo. In glej, tolikšna je njegova moč in dotorej je ljudstvo že naučeno, pokorno in v trepetu poslušno njegovi volji, da se množica neugotoma razstopi pred stražarji in ti sredi grobnega molčanja, ki je mahoma nastopilo, položijo Nanj roke in Ga odvedejo.

Truma se vsa namah kakor en mož skloni z glavami do tal pred starcem-inkvizitorjem, ta pa molče blagoslovi ljudstvo in gre mimo. Straža privede Jelnika v tesno in mračno obokano ječo v starodavni zgradbi Svetega sodišča ter ga zapre vanjo. Dan mine, nastopila je temna, vroča in dušasta seviljska noč. Zrak diši po 'lovorju in citronah'. Sredi globoke mraku se zdajci odpro železna vrata in v počasi stopi vanjo sam stari veliki inkvizitor s svetiljko v roki. Sam je, vrata za njim se takoj zapro. Pri vstopu se ustavi in dolgo, minuto ali dve, opazuje Njegov obraz. Naposled se tiho približa, postavi svetiljko na mizo in Mu reče:

— "Ti si to? Ti?" In ko ne dobi odgovora, naglo doda: "Ne odgovarjaj, molči. In tudi, kaj bi mogel reči? Predobro vem, kaj porediš. Saj tudi nimaš pravice, da bi kaj dodajal k temu, kar si nekoč že povedal. Le zakaj si nas prišel motiti? Kajti motiti si nas prišel, to veš sam. A veš li, kaj bo jutri? Jaz ne vem, kdo si, in tudi nečem vedeti, ali si Ti ali samo Njegova podoba; toda jutrišnji dan Te obsodim in Te sežgem na grmadi kakor najhujšega izmed krivovercev, in prav tisto ljudstvo, ki Ti je danes poljubljalo nogo, bo jutri planilo na ednin moj migljaj in bo prigrebalo oglej k Tvoji grmadi, veš li to? Da, morebiti veš, je dodal v globokem premišljevanju, ne da bi za trenutek odtrgal pogled od svojega Jelnika.

"Ne razumem čisto, Ivan, kaj naj to pomeni?" se je nasmehnil Aljoša, ki ga je ves čas molče poslušal. "Ali je to res samo brezbrežna fantazija ali kaka pogrška s starčeve strani, kak nemogoč quid pro quo?"

"Vzemim zastran mene poslednje," se je zasmehal Ivan, "če te je sodobni realizem res dotorej pokvaril, da ne preneseš ničesar fantastičnega. Če hočeš quid pro quo, naj bo po tvojem. Res je," se je zasmehal iznova, "starču je bilo devetdeset let in ob ideji, kakršna je bila njegova, bi se mu bilo že davno lahko zmešalo. In Jelnik ga je bil nemara pretresel s Svojo vnanostjo. In končno je bila to morda samo blodnja, predsmrtni privid devetdesetletnega starca in povrh še razpaljenega po večerjanjem avtodafeju, na katerem so bili sežgali do sto krivovercev. Toda, mar nama ni vse eno, ali je bil quid pro quo ali brezbrežna fantazija. Tu gre samo za to, da mora starček povedati, kar mu je na duši; da si za vseh svojih devetdeset let vendar že olajša srce in glasno govori o tistem, o čemer je vseh devetdeset let molčal."

"A Jelnik — ali molči tudi On? Gleda ga in ne reče niti besede?"

"Da, tako tudi mora biti in celo v vsakem primeru." Ivan se je spet zasmehal. "Starček Ga sam opozori, da On nima pravice dodajati k tistemu, kar je že preje povedal. Če hočeš, je prav v tem najvažnejša temeljna črta rimakega katoličanstva, vsaj po mojem mnenju: 'Vse si predal papežu in po tem takem je zdaj vse pri njem, Ti pa zdaj kar rajši ne hodi k nam

in nas ne moti, dokler ne pride Tvoj čas.' Oni ne govore samo tako, ampak tudi pišejo, vsaj jezuitje. Sam sem čital to v njihovih bogoslovcih. 'Ali imaš pravico, da nam razodeneš bodisi le eno izmed skrivnosti sveta, iz katerega si prišel?' ga vprašuje moj stari in Mu sam odgovarja namestu Njega: 'Ne, nimaš je, da ne bi na ta način dodajal k temu, kar je bilo že preje rečeno, in ne bi vzel ljudem svobode, ki si jo tolikanj bralil, dokler si bil na zemlji. Vse, kar vnovič oznanjaš, bo poseglo ljudem na svobodo vere, ker se jim bo razodelo kot čudež, a Tebi je bila takrat, pred poldrugim tisočletjem, svoboda vere dražja od vsega. Mar nisi Ti tisti, ki je tiste čase tolikrat govoril: 'Storiti vas hočem svobodne?' Toda evo, zdaj si videl te 'svobodne' ljudi, dodaja starih mahoma z zamišljenim nasmeškom. 'Da, ta stvar nas je drago stala,' nadaljuje, strogo gledaje Nanj, 'a naposled smo jo vendarle dovršili v Tvojem imenu. Petnajst stoletij smo se ubijali s to svobodo, a zdaj je tega konec, temeljito konec. Ti menda ne verjameš, da je temeljito konec? Tako krotko gledaš name, niti Tvoje nejevolje Ti menda nisem vreden? Toda vedi, da so zdaj, prav dandanašnji, ti ljudje bolj nego kdaj uverjeni, da so povsem svobodni, čeprav so nam sami prinesli svojo svobodo in so jo pokorno položili k našim nogam. A to smo mi napravili; ali Ti je bilo do tega? Ali si želel take svobode?"

"Spet ne razumem," mu je Aljoša segel v besedo. "Ali se norčuje iz Njega in Ga zasmehuje?"

"Niti malo ne. Izrečno šteje sebi in svojim ljudem v zaslugu, da so vendar že prenevali svobodo in to z namenom, da osrečijo ljudi. 'Zakaj zdaj (razume se, da meri s tem na inkvizicijo), šele zdaj je postalo mogoče, da pričnemo misliti na srečo ljudi. Človek je bil ustvarjen za upornika; ali pa morejo biti uporniki srečni? Tebe so svarili,' Mu pravi, 'ni se Ti manjkalo svariti in dobrih svetov, toda poslušal jih nisi. Zavrgel si edino pot, po kateri je bilo moči storiti ljudi srečne, a na srečo si predal svoj posel nam, ko si šel od tod. Obljubil si, s Svojo besedo si potrdil, pravico si nam dal, da vezemo in razvezujemo; kako bi mogel zdaj misliti na to, da nam vzameš to pravico? Zakaj si nas tedaj prišel motiti?"

"A kaj pomenijo besede: 'ni se Ti manjkalo svariti in dobrih svetov?' je vprašal Aljoša.

"Saj prav to je glavno, kar mora starček povedati. — 'Strašen in pameten duh,' duh samouničenja in nebitja,' nadaljuje starih, 'velik duh je govoril s Teboj v puščavi in v knjigah nam je sporočeno, kakor da Te je 'izkušal'. Ali je bilo tako ali ne? In ali je bilo moči reči karkoli resničnejšega od tega, kar Ti je oznanil v svojih treh vprašanjih in kar si Ti odbil in kar se v knjigah imenuje 'izkušnja'? In vendar, če se je kdaj na zemlji zgodil resničen čudež, se je zgodil tisti dan, na dan Tvojih treh izkušnjav. Prav to je bilo bistvo čudeža, da so se pojavila ta tri vprašanja. Če bi si bilo moči predstaviti, vsaj za primer in poizkušnjo, da so se ta tri vprašanja strašnega duha brez sledu izgubila v knjigah in da jih je treba vzpostaviti, vnovič izmisliti in sestaviti, da se znova vpišejo v knjige, in v ta namen zbrati vse zemeljske modrijane, vladarje, velike svedenike, učenjake, filozofe in pesnike, ter jim zadati nalogo: izmislite si in sestavite tri vprašanja, a taka, da se ne bodo samo ujemala s pomenom dogodka, ampak bodo vrhu tega tudi izražala v treh besedah, v treh človeških stavkih, vso bodočo zgodovino sveta in človeštva — kako misliš, ali bi mogla vsa zemeljska modrost, če bi se zbrala v eno, izmisliti karkoli takega, da bi bilo po svoji sili in globini podobno tem trem vprašanjem, ki Ti jih je takrat resnično zadal mogočni in umni duh v puščavi? Če po edinih teh vprašanjih, samo po čudežu njihovega pojavljanja je moči spoznati, da nimaš posla z vsakdanjim človeškim umom, ampak z vekovečnim in absolutnim. Zakaj v teh treh vprašanjih je tako rekoč zbrana v celoto in napovedana vsa nadaljnja človeška zgodovina; v njih so naznačeni trije obrzi, v katere se bodo strnila vsa nerazrešna zgodovinska protislovja človeške prirode na vseh zemlji.

(Dalej prihodnjik.)

Konkurentka

Poletna slička iz Lukarije I.

Med polji, travniki in gozdovi, daleč iz mesta pelje pot. Da, ta prostrana žitna polja, bujni travniki, temni gozdovi. In nad vsem tem stvarstvom božjim poletno jutro v vsaj svoji opojnosti.

Ali je še kaj lepšega? Oh, da, še in še.

Po poti se zbliže voz. Slabo namazana ojesa škripljejo. Tako, v enakomernem taktu, kakor je v skladu vse v tem lepem jutru.

"Hi—hot, Luca!" Potem spet tišina. Le ojesa škripljejo, konja prhata. Po dre-

vju in travi se leskeče rosa. Biser pri biseru. Z desnega odcepa prihaja voz.

"Oha, Micika, si ti?"

Z voza izpod bele rute ostrmi zardel obraz dekleta. Konja stoji.

"Pa ti, Franček?"

"Kaj pa! Voziš luka?"

"Luk ..."

"Kar prehit. Saj veš, ženske ste povsod prve!"

Micika se smeje.

Potem se pomikata vozova drug za drugim. Fant govori o kupčiji. Dekle spredaj posluša. Jaj, pa v tem neštem jutru tako rade beže misli v drugo stran ... No da, ko se bodo vozovi vračali zvečer prazni iz mesta, o čem se bo neki govorilo? Jaz res ne vem.

II. V plavem krilu, pisani jopici in veli ruti stoji ob vozu.

"Gospa, kupite luka ... vzemite ... dva dinarja krancelj."

Mestna gospa se namrdne.

"Predrago ..."

Miciki je zamalo. Tako lepa, mesnata čebula in vendar je gospej predraga. Pa nič!

Na drugem kraju ponuja Franček.

"Gnadvila gospa, luka kupite ..."

Namazana gospa še nekaj vprašuje. O, pa je Franček ptič!

"Cvaj dinara ... osem kronen ..."

in gospa kupi.

Micika je zardela. Kaj, ali je njena čebula kaj slabša? Dala si je duška. Prekričala bo vse.

"Luukaaaa ... Lepega luka kupite!"

A nobile prave kupčije. Kakor zakleto!

Opoldan pride Franček. "Gre?"

"Vraga!" Micika je rdeča. "Konkurentka!" bruhne iz sebe. Fant se ji smeje.

"Pri meni je šlo vse ..."

In se še smeje na široko, da stopijo Miciki od jeze solze v oči. Kakšna hudoba je ta fant!

"Bi pomagal?"

"Ni treba!" užaljena skoraj zakriči Micika.

Franček se ne zmeni. Pograbi kup vencev čebule. Micika ga vidi, kako se je postavil ob mostu in ponuja. Kmalu se vrne po novo čebulo. V dobri uri je tudi njen voz prazen ...

Kdo bi mislil, da je takšen ta fant. Od vraga!

III.

Ko se vozova pomikata med polji proti domu, gorijo na nebu prve zvezde. Lepo je bilo zjutraj, zdaj pa vse še lepše ... No, saj veste, vsaka noč ima moč.

"Micika, si huda?"

"Pa zakaj?"

"No, saj veš, zaradi konkurence, ali kako se že pravi ..."

Smejita se.

Potem molčita, vsak s svojimi mislimi. Ni jih težko uganiti, saj je prelesta noč in dvoje mladih src preveča isto hrepenenje.

Na razpotju stopi Franček z voza. Skoraj nerodno mu je, ko prime dekle za roko. Ne ve drugače.

"Micika, kaj bi ne bilo lepo, ko bi zmeraj v dvoje prodajala luk ..."

Dekle zardi. Potopila je svoje velike sinje oči v njegove.

"Očeta in mater vprašaj ... če misliš zares ..."

Pritane jo k sebi in jo poljublja. Enkrat, dvakrat ... no kdo bi štel.

"In nocoj?"

"To pa ne ..."

skuša ugovarjati. Prižanje jo znova k sebi. V njenih vlažnih očeh bere sladko obljubo.

Skoči na svoj voz in požene. Tudi Micika je pognala. Ko sta vozova daleč narazen, zavriska fant. Njej je toplo pri srcu. O da, ona ve vse ...

Kaj se kuha v mladih, zdravih srcih? Saj pravim, Micika in Franček! Bog jima daj srečo!

Daleč misli

"Kako lep čolnček imate," vzklikne z mosta gospodična nekemu veslaču.

"Res čeden je, le eno neumno napako ima."

"Katero neki?" se začudi gospodična.

"Poglejte, na primer, če bi poskušal v čolnu poljubiti dekle, bi se čoln prevrnil in oba bi padla v vodo."

"O, saj znam plavati!" odgovori gospodična.

Moderni učenci

Učiteljica: "Mihec, danes si bil spet tako poreden, da boš moral ostati po pouku še eno uro v šoli."

Mihec (med solzami): "Gospodična učiteljica, meni je pač vseeno, samo kaj si bodo potem ljudje mislili ...!"

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojemu prijatelju ali sorodniku v domovino? To je edini dar trajne vrednosti, ki ga za mal denar lahko pošljete svojem v domovino.

Ukradeni avto

Gospa Elza je opazila tega moža šele v oddelku parfumov. Bil je čeden, velik, plečat mlad mož, ki je gospo Elzo skoraj požiral s svojimi temnimi očmi.

Bil je krasen pomladanski dan in gospa Elza je bila izvrstne volje, pripravljena za vsako neumnost.

Pokupila je že skoraj polovico trgovske hiše in obe roki je imela polni manjših in večjih zavrtkov. In mladenič — se ji je zdelo — je šel neprestano za njo, zakaj kamor je Elza stopila, povsod se je pojavljal in jo iz spoštljive oddaljenosti hrepenče gledal. Gospa Elza se je v duhu smehljala njegovi vztrajnosti in ko je korakala mimo njega, je spustila "slučajno" en zavitek na tla.

Mladenič ji je zavitek vlijudno pobral.

"Dovolite, milostljiva, da vam pomagam. S toliko zavrtki je težava!"

"Če vas veseli nositi, prosim!" se je nagajivo zasmejala Elza.

Potem sta hodila skupaj in nakupovala.

"Kdo vam bo pa vse te zavrtke nesel domov?" je vprašal mladenič, ko sta nazadnje odhajala iz trgovske hiše.

"Odpeljem se s svojim avtom, če mi ga niso medtem ukradli!"

Stopila sta na ulico in gospa Elza se je v zadregi ozirala naokrog.

"Hvala Bogu, še je tu."

"Kateri voz je vaš?"

"Tamle tisti modri kabriolet."

"Kateri?"

"Tamle, na drugi strani! Kaj je čudnega pri tem?" je vprašala gospa Elza razburjeno.

"Nič, nič!" je odgovoril mladenič in že je sedel za volanom modrega voza.

"Prosim, sedite!"

"Za božjo voljo, kaj delate! Pojdite brž ven ...!"

"Zakaj? Znam izvrstno voziti. Lahko se mi zaupate, odpeljem vas domov."

Avto je zdrčal in s strašno brzino vozil po ulicah.

"Joj, kaj delate, gotovo naju stražnik zapíše!"

Na križišču se je zasvetila rdeča lučka. Avto se je ustavil. Zdalci je gospa Elza prestrašena zakričala:

"Stražnik gre!"

In res se je stražnik bližal. Elza je bila bleda kakor smrt in se je prijelja za ramo mladeniča.

"Zakaj se tako strašite?" je vprašal mladenič in se smehljaj.

"Poglejte, saj niti ne gre proti nama. Ne razumem, kako se more kdo tako bati stražnika!"

Elzo je že minila njena brezskrbnost in razigranost.

"Glejte ... pogledjte ... moram vam nekaj priznati. Niti ne vem, kaj mi je prišlo na misel, ko sem rekla, da je to moj avto. Sploh ni moj in se mi niti ne sanja, čigav je. Samo v šali sem rekla, da je moj, in ko ste ga že poglaj, me je bilo sram povedati resnico."

Mladenič se je od arca zasmeljal.

"Torej sva avto ukradla? So krivca sva. Ta je dobra!"

"Ne šalite se! Moj Bog, le

Kitajski stražnik opazuje gibanje japonskih čet pri Pei

kaj bo? Aretirali naju bodo. Sveta nebesa! Ze spet stražnik! Vozite se hitreje!"

"Ne bom, dokler ne dobim poljuba!"

"To je oderuštvo!" Toda gospa Elza se je vendar pokazala pripravljena, da mu gatreže.

Avto je vozil ravno mimo kavarne. Elza si je naglo nekaj izmislila.

"Ustavite! Ze vem, kako se znebita avta. Stopiva lepo v kavarno, pustiva avto na ulici in potem pojdeva peš dalje. Ne?"

Domislek je bil takoj uresničen, gospa Elza pa je pri čaju ugotovila, da je ta oderuh odločno prijeten in simpatičen mladenič.

In ko jo je potem vprašal, ali

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 10. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni nini. List Prosveta stane za vse enako, za člana ali nečlane \$4. eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri nasenstvu \$1. tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vzroka, razje list predrag za člana S.N.P.J. List Prosveta je vaša lastnigotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. listu Prosveta je:

Za Zdrav. države in Kanado. \$6.00	Za Cicezo in Chicago je...
1 tednik in..... 4.90	1 tednik in.....
2 tednika in..... 3.90	2 tednika in.....
3 tednike in..... 2.40	3 tednike in.....
4 tednike in..... 1.30	4 tednike in.....
5 tednikov in..... nič	5 tednikov in.....

Za Evropo je.....\$9.00

Izpolnite spodnji kupen, priložite potrebno vsoto denarja ali Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnili:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahvalil sam svoj tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako sknaročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne sedaj mora upravništvo znati datum za to vsoto naročniku.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsote \$.....

1) Ime.....Čl. društva \$.....

Naslov.....

Ustavite tednik in ga priplžite k moji naročnini od sledečih moje družine:

2).....Čl. društva \$.....

3).....Čl. društva \$.....

4).....Čl. društva \$.....

5).....Čl. društva \$.....

Mesto.....Država.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

TISKARNA S.N.P.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča d

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrva slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLAN S.N.P.J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne Cene zmerno, unijako dele prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

S.N.P.J. PRINTER

2657-59 SO. LAWNDALE AVENUE

Telefon Rockwell 4904 CHICAGO, ILL.

Tam se dobe na želje tudi vse ustrezne p

Senator Hugo L. Black, katerega je Roosevelt imenoval za člana vrhovnega sodišča.